

Polder.blad

April 2010

natuurpunt

Hobokense Polder

Algemene info

Lidmaatschap Natuurpunt: 24 euro per jaar te storten op onze rekening. Dit bedrag omvat het lidmaatschap voor het hele gezin. Als lid van Natuurpunt Hobokense Polder ontvangt men het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift Polder.blad.

Abonnementen: Natuurpuntleden kunnen zich abonneren op het natuurstudietijdschrift Natuur.focus en het ornithologisch blad Natuur.oriolus aan telkens 8,5 euro. Beide tijdschriften samen kosten 14,50 euro.

Abonnement op het tijdschrift Polder.blad van Natuurpunt Hobokense Polder: voor leden van andere afdelingen door storting van 7 euro op onze rekening.

Verzekering: ieder Natuurpuntlid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid. Daar het bestuur niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de gevolgen van brand, worden de rokers er uitdrukkelijk op gewezen dat zij dit doen op eigen risico.

Alle betalingen dienen te gebeuren op volgende rekening: **979-6399607-37** van Natuurpunt Hobokense Polder. Op uw betalingen steeds reden van betaling en uw naam vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 30 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening 293-0212075-88 van de Natuurpunt vzw, Michiel Coxiestraat 11 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds Hobokense Polder"

Contactpersonen

Voorzitter: info@hobokensepolder.be

Danny Jonckheere, Cdt. Van Laethemstraat 45, 2660 Hoboken, 03/828.64.03

Conservator Hobokense Polder: conservator@hobokensepolder.be

Wim Mertens, Jan de Groofstraat 13, 2610 Wilrijk, 03/216.93.62

Redactie en lay out Polder.blad: tijdschrift@hobokensepolder.be

Ria Thys en Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Ledenadministratie, penningmeester en webmaster:

leden@hobokensepolder.be - webmaster@hobokensepolder.be

Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Geleide wandelingen: wandelingen@hobokensepolder.be

Annie Van Zwieten, Zomerdijklaan 4, 2660 Hoboken, 03/828.37.60

Propaganda:

André Driesen, Krekelstraat 124, 2660 Hoboken, 03/829.19.10

Goudklompjes:

André Van Langenhove, Zevenbergenlaan 8, 2660 Hoboken, 03/288.00.81

Gilbert Van de Velde, Van Traynellaan 28, 2660 Hoboken, 03/825.12.75

Foto voorkaft: Het soldaatje, een schieterende kever
Fotograaf: Jan Rose

Foto achterkaft: Staartmees op boomtak
Fotograaf: Guy Borremans

De **Polderwandelingen** worden verzorgd door onze natuurgidsen van Natuurpunt Hobokense Polder

Een wandeling in de Hobokense Polder aanvragen?

Hoe doe je dat?

Ieder die het wenst, ook scholen en verenigingen, kunnen een wandeling met natuurgids aanvragen bij Annie Van Zwieten. Contactgegevens: zie hoger.

Polder.flits: Van tijd tot tijd brengen we onze leden via e-mail op de hoogte van dringende berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden of als herinnering. Wenst u zulke berichten te ontvangen, geef dan uw emailadres door aan flits@hobokensepolder.be

Website: www.hobokensepolder.be

Raadpleeg deze website voor achtergrondinformatie, foto's van activiteiten, de geschiedenis van de Hobokense Polder, laatste info, ...

Onze afdeling heeft een **open bestuur**. De bestuursvergaderingen vinden in principe plaats op de **derde woensdag van de maand om 20 u in zaal Moretus, Berkenrodelei 34 te Hoboken**. Alle leden zijn welkom. Zie verder in het tijdschrift voor eventuele wijzigingen.

Foto: André Van Langenhove

We kunnen steeds hulp gebruiken ...

Beste lezer,

Soms heb ik de indruk dat we een fantastisch draaiende Natuurpuntafdeling hebben. Op andere momenten botsen we op de grenzen van onze mogelijkheden en besef ik dat we echt versterking nodig hebben.

Neem nu een woensdag in de voorbije maand. In de Hobokense Polder is het één en al bedrijvigheid. Onze Goudklompjes zijn de uitbreiding van het raster aan het voorbereiden. Met man, vrouw en macht wordt een nieuw voorlopig pad in het bos vrijgehakt, waar de nieuwe afrasteringsdraad moet komen. Een klus waar we hen enkele maanden de tijd voor hadden gegeven, maar die ze ondanks de winterkoude op enkele weken geklaard hebben. Proficiat, mannen! Waarom hebben ze in de bouw het "vriesverlof" uitgevonden? Onze Goudklompjes hebben er nog niet van gehoord.

Tegelijkertijd wordt er in de Polderstadschool een les 'braakbal pluizen' gegeven aan kinderen van het 5e leerjaar. Eén les, neen, twee lessen na elkaar voor twee verschillende klassen. 's Anderendaags en ook de week nadien mogen de eerstejaarsklasjes samen met hun peters en meters van het zesde leerjaar nestkastjes knutselen, vertrekkend van netjes voorgezaagde planken. Hierover lees je meer in dit blad.

Het is fantastisch te merken dat de afdeling zo goed draait. Dat merk je ook aan het aanbod in Polder.blad. Maar toch moeten we op veel vragen neen zeggen en zijn er tal van taken die niet gedaan worden wegens een tekort aan helpers. Soms zijn dat eenvoudige taken. Misschien voel jij je geroepen om wat te helpen?

Zo zoeken we iemand die maandelijks een wandelingetje door de Polder doet en de waterstanden noteert in de peilbuizen. Het zou ook fijn zijn iemand te vinden die regelmatig onze folders zou bezorgen op openbare plaatsen, zoals bib, districtshuis, infowinkel, cultuurcentrum, ... Ook zoeken we dringend mensen die samen met ons kunnen nadenken over een landschapsvisie over het gebied rond de Schans van Hoboken. We zijn ook op zoek naar verschillende mensen die een onderdeel van de monitoring (vlinders, paddenstoelen, planten, insecten, ...) in de Polder willen opvolgen en de verkregen resultaten aan conservator Wim Mertens willen doorgeven.

En ja, ook de plaats van secretaris is vakant. Momenteel worden veel administratieve taken door ondergetekende vervuld. Het zou fijn zijn wat hulp te vinden bij een deel van het werk, dat niet rechtstreeks gelinkt is aan ledenadministratie en boekhouding.

Zoals je merkt kunnen we nog veel hulp gebruiken. Geef een van onze bestuursleden een seintje.

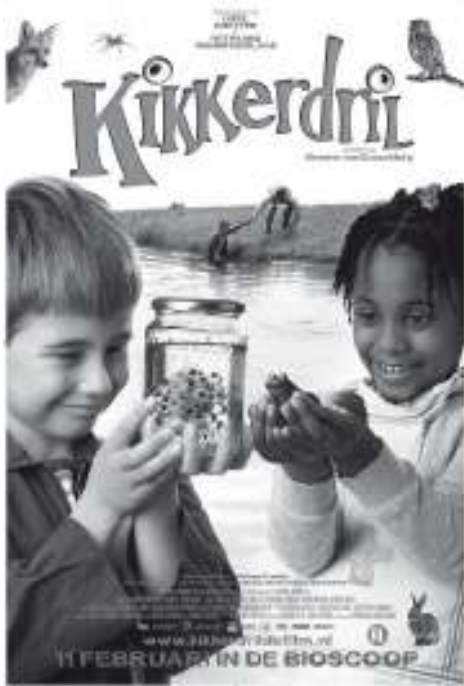
Luk

... Mogen we op jou rekenen ?

Inhoudstafel

Colofon	2
Editoriaal	3
Kalender	4
Cursus Orchideeën	10
Verslag Ledenvergadering	11
Ademloos: affichecampagne	11
Beheer:	
- Hulp aan Goudklompjes	12
- Winterse dagen in Polder	13
- Jong leven op komst	14
Beleid:	
- Petroleum Zuid na 1 jaar!	15
- Gierzwaluwproject	16
Studie:	
- Waarnemingen in regio	18
Educatie:	
- Biodiversiteit: Groene kikker	20
- Natuurbeleving met kids	22
Natuurbeleving	24
Recupereer uw lidgeld!	24
Hits voor kids	25
Onze sponsors	26
Terugblik:	
- Plantdag bij Procap	27
Activiteitenkalender	28

Met dank aan de fotografen.
Enkele foto's werden van internet geplukt.

Donderdag 8 april om 14 u

Filmvertoning voor alle kids en hun ouders en grootouders: KIKKERDRIL

Info: Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Een spannende film waar natuur een hoofdrol in heeft!

Op een prachtige zomerse dag zijn Max en zijn broer Jannus in de tuin van oma op zoek naar kikkerdril. Jannus moet die dag zijn amandelen laten knippen, waarna hij niet meer zal kunnen praten. Het enige medicijn om zijn stem terug te krijgen, is kikkerdril. Het lukt de broertjes niet dit te pakken te krijgen en Jannus moet naar het ziekenhuis vertrekken voor zijn operatie. Max blijft logeren

bij oma met één missie: het vinden van kikkerdril. Hij ontmoet het meisje Jesse. Samen gaan ze op avontuur. Ze ontdekken veel in de natuur en beleven allerlei avonturen. Maar vinden ze ook kikkerdril?

Praktisch: afspraak om 14 u in Zaal Moretus, Berkenrodelei 34 Hoboken. Einde omstreeks 15.30 u.

Een heel leuke film voor kinderen vanaf lager onderwijs.

Inkom: 1,5 euro voor kinderen, 2 euro voor volwassenen (film + drankje)

Zondag 18 april vanaf ca. 7.30 u (tot 15 mei)

Vogeltrektellingen in de Hobokense Polder

o.l.v. Luc Van Schoor, 0494/33 63 09 - luc.vanschoor@scarlet.be

Van harte welkom op onze activiteiten !

Honden kunnen in ons natuurgebied Hobokense Polder mee aan de leiband, maar kunnen niet mee bij andere activiteiten.

Kostendelend vervoer (5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd)

Kindvriendelijke tocht

Voor deze activiteiten dient ingeschreven te worden

Na de succesrijke reeks najaartrektellingen die vanaf eind september hun 5e editie ingaan, introduceert Luc Van Schoor dit jaar ook een nieuwigheid.

Voor de eerste maal zullen er deze lente vogeltrektellingen doorgaan langs de Hobokense Polder. Dit initiatief kwam tot stand op aanraden van de vogelwaarnemers van de nabije trekpost Kruibeekse Polder. Voorjaartrektellingen kennen een ander verloop en met deels andere vogelsoorten dan in het najaar.

Ze is korter van duur en meestal sterk gebonden aan gunstige weersomstandigheden. Op mooie dagen kunnen er plots heel wat overtrekkers waargenomen worden op weg naar hun noordelijke broedplaatsen. Daarbij horen niet alleen typische zangvogels als gele kwikstaart en allerlei piepers, maar ook regenwulp,

purperreiger en aardig wat roofvogels als boomvalk, kiekendieven en wouwen. Stof genoeg dus voor een boeiende kennismaking met de voorjaartrek in eigen omgeving !

Zoals gewoonlijk situeert de trekpost zich op de Scheldedijk langs de Hobokense Polder, verlengde van Petroleumkaai (parking)

De tellingen beginnen op zondag 18 april en eindigen op zaterdag 15 mei.

In deze periode zal zowel tijdens de weekends als op weekdays geteld worden indien de weersomstandigheden het toelaten. In principe wordt er waargenomen tussen 7.30 u en 12 u, maar uitzonderingen kunnen de regel bevestigen.

Luc doet een oproep tot alle vogelliefhebbers, van leek tot kenners, om met ieders inbreng van deze eerste lentetrektellingen een succes te maken !

Zondag 18 april om 14 u

Voorjaarsbloeiërs en vroege zangvogels in de Hobokense Polder

Gidsen: Jeannine Nielandt en Wim Vandewiele

Info: Annie Vandeweyer-Van Zwieten, 03/828 37 60

Luc actief op de Scheldedijk
Foto: Luk Smets

Een prachtig moment om kennis te maken met de eerste voorjaarsbloeiërs. Zij tooien de Hobokense Polder in een zacht kleurenpalet. Ook de

watervogels worden heel actief en slaan aan het broeden. En heel wat zangvogeltjes zijn intussen ook bij ons gearriveerd. Het is een gekwetter

van jewelste in het prachtige gebied. Eveneens een 'must' om naar uit te kijken, is een ontmoeting met onze paardjes en koeien, die reeds enkele jaren in de Hobokense Polder staan te grazen.

Zij helpen ons met het beheren van een stukje van ons reservaat.

En wie weet is het eerste Galloway-kalfje al geboren!

Praktisch: Afspraak aan station Hoboken-Polder, einde Berkenrodelei om 14 u.

Einde wandeling omstreeks 17 u.
Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogel- en/of plantengids.

Woensdag 21 april om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!

Alle geïnteresseerden welkom!

Zondag 25 april om 8.40 u

Voormiddagwandeling in Polder van Bazel en Rupelmonde

Gids en info: Wim Mertens, 0499/58 99 16 - wim.a.mertens@skynet.be

We trekken nog maar eens naar Oost-Vlaanderen en het Land van Waas, maar nu wel erg dicht bij: de Polder van Kruikeke – Bazel – Rupelmonde.

Deze polder wordt op dit eigenste ogenblik ingericht als overstromingsgebied. In de toekomst zal bij zeer hoge waterstanden op de Schelde deze polder volstromen, waardoor het waterpeil in de Schelde minder snel zal stijgen en overstromingen elders worden vermeden. Tegelijkertijd wordt het hele gebied (> 600 ha) ook ingericht als natuurgebied. Dit natuurgebied zal uit verschillende delen bestaan. Het noordelijke deel, de polder van Kruikeke, wordt ingericht als getijdengebied. Op een gecontroleerde wijze zal hier dagelijks twee maal Scheldewater in vloeien. De in- en uitlaatsluizen zijn zo gebouwd dat de waterpeilen veel lager blijven dan in de Schelde, maar dat er toch een natuurlijke doortij – springtijcyclus wordt nagebootst. Hierdoor zullen de slikken en schorren die hier vanaf 2012 gaan ontstaan sterk gelijken op bestaande slikken en schorren langs de Schelde, waarvan er nog maar een kleine oppervlakte overblijft.

Het zuidelijk deel wordt deels ingericht als weidevogelgebied en

deels als broekbos. De grondwaterpeilen worden er verhoogd zodat een zeer waterrijk gebied ontstaat. Tegen de Schelde aan wordt het landschap zeer open met grachten en graslanden. Landinwaarts tegen de helling van de cuesta komt een groot broekboscomplex. Het weidevogelgebied is al volledig open gemaakt. Nu moeten de vegetaties nog enkele jaren beheerd worden zodat graslanden ontstaan. Daarna zal het waterpeil opgetrokken worden zodat het er kletsnat wordt en grutto, tureluur en Kievit er zich er thuis voelen. De broekbossen zijn er ook al, hoewel er nog enige omvorming (verwijderen van populieren) en een beetje vernatting nodig is. Niettegenstaande de constructie van in- en uitlaatsluizen in het noordelijk deel het spectaculairst om zien is, zal ons bezoek zich voornamelijk op het zuidelijke weide- en bosgebied richten. Hier is de natuur al herstellende en zijn vanaf nu grote natuurwinsten te verwachten.

Praktisch: we spreken af om 8.40 u aan het **Kallebeekveer in Hemiksem** waar we de overzet van 8.45 u nemen. We zijn terug aan het veer om 12.30 u. Wandeling: 6 à 8 km. Meebrengen: warme kledij, waterdicht schoeisel, verrekijker.

Zondag 25 april om 13.30 u

Petroleum Zuid ... één jaar later

Info: Frans Thys, 03/830 20 51 – petrol@hobokensepolder.be

Op initiatief van Groen!Antwerpen en Groen!Hoboken wordt de laatste zondagnamiddag van april een

wandeling georganiseerd op en rond Petroleum Zuid. Het is dan één jaar geleden dat de toenmalige Vlaamse

Kievit - Foto: Walter De Weger

regering de 'afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen' goedgekeurd heeft, een nieuw gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Door dit plan krijgt geheel Petroleum Zuid de bestemming bedrijventerrein, uitgezonderd tien hectare waarop het nieuwe Antwerpse voetbalstadion gepland is.

We gaan na wat gedurende het voorbije jaar op Petroleum Zuid veranderd is, nemen een kijkje op de locatie van het voetbalstadion en maken kennis met de groene open ruimte die er momenteel nog ligt. Welke zijn de mogelijkheden om binnen dit nieuwe uitvoeringsplan toch een groene verbinding te behouden tussen het natuurgebied Hobokense Polder en de ring rond Antwerpen? Gaat dit nieuwe bedrijventerrein en deze verbinding met de Hobokense Polder de biodiversiteit van deze stedelijke omgeving, hét thema van de Week van de Aarde, al of niet ten goede komen?

Op al deze vragen zal getracht worden een antwoord te geven door volgende medewandelaars: Dirk Peeters, Erwin Pairon, Ilse Van Dierden, Wim Mertens en Frans Thys. Dirk, Erwin en Ilse vertegenwoordigen Groen! in respectievelijk het Vlaamse parlement, de stadsraad en

de districtsraad van Antwerpen. Wim en Frans hoeven we niet voor te stellen. Voor aanvang van de wandeling wordt een film van 15 minuten vertoond over de problematiek van Petroleum Zuid en de door Natuurpunt al gevoerde actie. Na de wandeling reikt Groen! een ...'Groene Pluim' uit aan een verdienstelijke Antwerpenaar! Verschillende verenigingen van uiteenlopende pluimage hebben toegezegd hun sympathisanten op te roepen deze namiddag aanwezig te zijn!

Praktisch: Voor deze opmerkelijke activiteit wordt om 13.30 u verzameld op het Kiel in het lokaal van de pluralistische scoutsgroep Brabo-Marnix, gelegen Generaal Armstrongweg 7. Er is bewegwijzering voorzien vanaf de hoek Kolonel Silvertoplaan/ St. Bernardsesteenweg. De plaats van bijeenkomst is gemakkelijk bereikbaar met openbaar vervoer (1, 4, 13, 24, 290 tot 295).

Voor de excursie zijn stevige wandelschoenen en desnoods een verrekijker aanbevelenswaardig. De wandeling zelf start om 14 u,

Foto: Thierry Hoornaert

maar vooraf wordt de film vertoond over onze actiedag van vorig jaar. Het einde is voorzien om 17 u. Deelname aan de activiteit is gratis.

Zaterdag 8 mei om 6 u

Vroegochtendwandeling in de Hobokense Polder

Met aansluitend een openluchtontbijt.

Inschrijven voor 3 mei !

Gidsen: Danny Jonckheere, 03/ 828 64 03 en Wim Mertens, 03/216 93 62
Ontbijtinfo: Jeannine Nieland, 03/887 85 65 - polderbloemeke@hotmail.com
en Sylvia Van den Broeck, 0474 /25 22 27

Deze vroegochtendwandeling is een klassieker en blijft telkens een zeer leuke trip in onze Polder. Zien hoe nevel en mist optrekken, horen hoe de vogels ontwaken en hun eerste liedjes fluiten. En misschien kunnen we al de eerste zomervogels waarnemen, die een plekje aan het zoeken zijn om te gaan broeden. Dit moet je echt eens gedaan hebben. Maar al voor de vierde keer koppelen we aan deze wandeling iets extra's. Van wandelen krijg je immers honger. Vandaar dat we je een volwaardig ontbijt aanbieden in de natuur!

Praktisch: afspraak om 6 u aan het station van Hoboken Polder. Einde

ontbijt voorzien omstreeks 10 u.

Inschrijven noodzakelijk voor 3 mei! Voor het ontbijt betaal je **4 euro per persoon en 2 euro voor kinderen tussen 4 en 14 jaar.**

Stort je deelnamebedrag voor 3 mei op rek. 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "ontbijt Hobokense Polder" en het aantal personen.

Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids

Zondag 9 mei om 7.15 u

Een organisatie van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen

Exclusieve bustocht naar de plassengebieden van Zuid-Holland.

Gids: Luc Van Schoor - GSM 0494/33 63 09

Leiding: Wim Roelant - GSM 0477/34 07 21

Op deze unieke tocht trekken we naar het prachtige "Groene Hart van Nederland".

Luc en Wim leiden ons naar en door een drietal uiterst waardevolle water- en moerasgebieden. Het programma in wording voorziet in enkele aantrekkelijke en boeiende wandelingen die elke natuurliefhebber kan aanspreken.

We beginnen deze bijzondere excursie met een bezoek aan de **Groene Jonker**. Dit 107 ha grote poldergebied werd in 2007 ingericht tot een afwisselend water- en rietland met variabel waterpeil. Dit nieuwe natuurgebied ontwikkelde zich sindsdien snel tot één van de mooiste landschappen van Zuid-Holland.

Via een wandelpad met observatiepunten doorkruisen we het waterrijk gebied met zijn grote plas, ruisende rietkragen en natte graslanden.

Deze afwisseling in natuur zorgt voor een bijzonder gezelschap van weiden- en watervogels. Elk jaargetijde zijn ze in grote aantallen te bewonderen. Naast de gewone soorten kwamen hier ook allerlei bijzondere moerasvogels tot broeden zoals geoorde fuut, steltkluut, zomertaling, porseleinhoen tot zelfs het zeldzame kleinst waterhoen. De Groene Jonker is dan ook een favoriete plek voor veel vogelaars uit binnen- en buitenland.

De nabijgelegen **Nieuwkoopse plassen**, 1400 ha groot, zijn een parel in het groene hart. Een natuurgebied dat zijn weerga niet kent! Hier is rust en ruimte voor plant, mens en dier. Je treft er een grote diversiteit met o.a. uitgestrekte rietlanden met allerlei water- en moerasvogels, waardevolle hooilandjes vol met bijzondere bloemen en het grootste oppervlakte aan moerasheide in Europa. De Nieuwkoopse plassen herbergen ook de tweede grootste kolonie purperreigers van Nederland.

We wandelen langs het plassengebied en door polder De Haeck.

Lusthof De Haeck is een beschermd Polder die zo'n zestig jaar

geleden door een natuurliefhebber is aangelegd als lusthof. Het is een prachtig stukje natuur met water-, bos- en drassige paden. De bodem is als een spons, er groeien verscheidene veenmos- sen, gagel en zonedauw. Bij de vele broedvogels horen ook ransuil en wielewaal.

Via een schitterende wandeling met paadjes, bruggetjes en doorkijkjes lopen we langs de verschillende natuurtypes van de Nieuwkoopse plassen: bos, open water met waterlelies, eeuwenoude legakkers, graslandjes en rietvelden.

Tot slot van deze (hopelijk) mooie lentedag trekken we naar de **Reeuwijkse plassen**.

Dit is een uitgestrekt karakteristiek veenlandschap met een tiental grote en kleine waterplassen, weidegebieden en bospercelen. Het is daar goed wandelen en fietsen langs smalle dijkjes en bloemrijke graslanden waar typische weidevogels als grutto broeden.

We gaan ook op zoek naar de steeds zeldzamer wordende grote karekiet.

Zoals je zelf kan oordelen, belooft dit een zeer boeiende dag te worden voor elke Natuurpunter die wil kennismaken met enkele oer-Nederlandse natuurgebieden.

Praktisch: Vlughinstructie is dan ook de boodschap

Kromme Mijdrecht

als je er zeker bij wil zijn.

Dat kan via **storting van 17,5 euro p/p op rekening 979-9767547-40 van Zuidrand Antwerpen** met

vermelding "Bustocht 9 mei "én opstapplaats "Hoboken" of "Wilrijk" (Bist, Wilrijk om 7.30 u) en dit uiterlijk op 25 april.

We vertrekken **om 7.15 u stipt op de parking van de Delhaize, hoek Oudestraat-Heidestraat te Hoboken**. Terug in Hoboken omstreeks 19.30 u.

Meenemen: pick-nick, vogel- en plantengids (optioneel), verrekijker, telescoop, fototoestel, bij droog weer volstaan stevige wandelschoenen en gepaste kledij.

Nieuwkoopse Plassen

Zondag 16 mei om 9.30 u

Volop lentebloeiërs in de Hobokense Polder

Gidsen: Siegfried Calberson en Michel Van Megroot
Info: Annie Vandeweyer-Van Zwieten, 03/828 37 60

Hopelijk leven we hier nog volgens de ons bekende seizoenen. Zo is de meimaand bekend als "bloeimaand"; zeker de moeite om dit in de Hobokense Polder te beleven op onze maandelijkse wandeltocht!

Het bladerdek van de loofbomen heeft zich nog niet volledig gesloten, zodat er volop in de bosbodem een kleurenpalet van lentebloeiërs te ontdekken valt.

Zijn de vogels al aan het broeden? Hoe ziet het uitgebreide begrazings-terrein van onze dierlijke maaiers er uit?

Praktisch: Afspraak aan station Hoboken Polder, einde Berkenrodelei om 9.30 u. Einde is voorzien rond 12.30 u. Meebrengen: stevige wandelschoenen, muggenmelk en een verrekijker.

Dinsdag 18 mei om 19.30 u

Cursus Orchideeën

Lesgever: Marnix Lefranc
Info en inschrijvingen: Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Theorieles 1. Snel inschrijven is de boodschap!
Verdere info over deze driedelige cursus. Zie verder in Polder.blad

Woensdag 19 mei om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!

Alle geïnteresseerden welkom!

Vrijdag 4 juni om 19 u

Natuur in de schemering in de Hobokense Polder

Gidsen: Danny Jonckheere en Wim Mertens
Info: Annie Vandeweyer - Van Zwieten, 03/828 37 60

Natuur in de schemering!
Dit kan vanalles zijn: de vele vogels die rondom ons fluiten, de ondergaande zon, een waterral die zijn roep laat horen vanuit de rietvelden. Kom eens kijken hoe onze Gallo-ways en Konikpaarden het doen, hoe

zij zorgen voor het mooi stuk natuur dat zij "beheren".
Praktisch: Afspraak om 19 u aan het station Hoboken Polder, Berkenrodelei. Einde voorzien omstreeks 22 u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids en muggenmelk

Zondag 13 juni om 9 u

De Slikken van de Heen en de Dintelse Gorzen

Gids: Luk Smets
Info: Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

In december planden we reeds een halve daguitstap naar de Dintelse Gorzen. Het is toen niet kunnen doorgaan omwille van felle sneeuwval. Daarom dat we deze tocht nu opnieuw op onze agenda plaatsen, maar omdat het zomer is, maken we er een daguitstap van. In de voormiddag bezoeken we de **Slikken van de Heen**.

Het gebied is een complex van ontzilte schorren met aangrenzende voormalige slikken en zandplaten. Het heeft zijn huidige hoedanigheid gekregen nadat in 1987 de Philipsdam was aangelegd. Het gebied is nog steeds sterk in ontwikkeling. Het bestaat uit een parkachtig landschap, waarin bosschages en open gedeelten elkaar afwisselen. De vari-

Berkenboom in lentetooi
Foto: René Bolens

Foto: André Van Langenhove

Blauwe kiekendief

atie wordt bevorderd door de grote kudde Schotse hooglanders, die het gebied begraast.

Het gebied is rijk aan broedvogels. Bruine kiekendief, roodborsttapuit, blauwborst en paapje broeden er, evenals ransuil en roerdomp. En wie weet zien we ook wel reeën.

Na de picknick in een gezellig plaatselijk cafeetje ontdekken we de **Dintelse Gorzen**.

De Dintelse Gorzen liggen naast de Slikken van de Heen aan het Krammer Volkerak tussen Brabant en Goeree-Overflakkee.

Dit buitendijkse natuurgebied is eveneens na de afsluiting van de Philipsdam drooggevallen. Eb en vloed verdwenen, maar er is nieuwe, unieke natuur voor teruggekomen. De veelzijdige begroeiing is een gevolg van een afwisselende zoete en zilte bodem.

Hoewel veel zout is uitgespoeld, groeit in de lage slikken nog zoutminnende zeekraal en lamsoor.

De vroegere schorren zijn begroeid met wilgen, vlier en duinriet.

We zien hopelijk de lepelaar en de grote zilverreiger zoeken in ondiep water naar voedsel. Blauwe kiekendief en buizerd jagen boven de vlakke. In juni bloeien er duizenden

orchideeën, zoals de moeraswepenororchis, de rietorchis en de gevlekte orchis. Ook kleverige ogentroost en geelhartje zijn talrijk. Een pracht voor het oog.

Bij voldoende tijd maken we zeker nog een stop in de buurt van het **Markie-zaatmeer**.

Praktisch: we vertrekken om 9 u stipt op de Kioskplaats in Hoboken (kostendelend samenrijden aan 0,05 euro km). Terug in Hoboken omstreeks 18 u. Wandelaafstand: vm en nm: telkens ca 4 km. Meebrengen: picknick, laarzen of waterdichte stevige wandelschoenen, verrekijker, muggenmelk, zonnepet, hopelijk overbodige regenkleedij.

Inschrijven! Om vervoer voor iedereen mogelijk te maken, vragen we u om even uw deelname aan te kondigen.

Bel of mail voor 11 juni naar Ria Thys.

Dintelse Gorzen

Grote zilverreiger
Foto: Jan Rose

Woensdag 16 juni om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!

Alle geïnteresseerden welkom!

Zondag 20 juni om 14 u

Wandeling in de Hobokense Polder: Verdediging van planten

Gidsen: Gilbert Van Ael en Leentje Toussaint

Info: Annie Vandeweyer-Van Zwieten, 03/828 37 60

Het grote verschil tussen planten en dieren is dat laatstgenoemde zich meestal kunnen verplaatsen en planten over het algemeen niet. Daarbij komt dat planten geen dieren eten, buiten een enkele uitzondering, maar dieren (herbivoren) wel planten eten. Het is dan ook de bedoeling dat we trachten te ontdekken hoe in de Hobokense Polder de planten uitgerust zijn om zich te verdedigen tegen mogelijk belagers.

Praktisch: Afspraak aan station Hoboken Polder, einde Berkenrodelei om 14 u. Einde is voorzien rond 17 u. Meebrengen: stevige wandelschoenen, muggenmelk, verrekijker en eventueel een plantengids

Fluitekruid

Cursus “Inheemse orchideeën”

Lesgever: Marnix Lefranc

Als men het heeft over orchideeën wordt nogal eens gedacht aan tropische planten of aan de orchideeën in de bloemenzaak die in alle mogelijke kleuren en vormen worden aangeboden.

Iets minder gekend is het feit dat er in ons land ook een 40-tal orchideeën in de vrije natuur voorkomen. De bloemen zijn meestal minder opvallend, doch in schoonheid moeten ze zeker niet onderdoen. Het vraagt alleen wat meer tijd en geduld om ze te ontdekken.

Bosorchis

Men treft ze aan in diverse biotopen zoals graslanden, wegbermen, duinvalleien, bosranden en zelfs in bossen.

Het zijn planten die erg gespecialiseerd zijn om te overleven op de plaats waar ze groeien. Hiermee vormen ze een goede graadmeter om de ecologische waarde van het gebied waar ze voorkomen te evalueren.

Voor bestuiving maken orchideeën gebruik van allerlei truken om insecten te verleiden en zelfs te bedriegen!

In de cursus wordt uitgebreid aandacht besteed aan al deze aspecten die de studie van orchideeën zo boeiend maakt, alsook aan de herkenning van de verschillende soorten. Tijdens een daguitstap gaan we op zoek naar orchideeën in het veld.

Praktisch:

De cursus bestaat uit 2 theorielessen en 1 daguitstap.

Theorie: **dinsdagen 18 mei en 25 mei** van 19.30 u tot 22.30 u in De Schorren, Graspolderlaan 32 2660 Hoboken.

Praktijk: **zaterdag 29 mei**: daguitstap naar de streek van de Viroin (omgeving Nismes).

We rijden kostendelend (0,05 euro/km) en nemen picknick mee.

Vertrek in Hoboken omstreeks 7.30u. Terug omstreeks 19.30 u.

Bijenorchis

Gids: Marnix Lefranc

Inschrijven verplicht bij Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be
Er kunnen 20 cursisten deelnemen. De deelnameprijs bedraagt voor **leden van Natuurpunt 18 euro** en voor niet-leden 24 euro.

In deze prijs is inbegrepen: lesgeld, telkens 2 drankjes bij de theorielessen, lijvige syllabus.

De vervoerskosten van de daguitstap dienen apart betaald te worden op de dag zelf: ca. 15 euro.

Het juiste bedrag met vermelding van **“Cursus orchideeën”** en naam en tel. nr. dient **gestort** te worden op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder.

Weekend Opaalkust:

Van 3 tot 6 juni trekken we met 24 Natuurpunters en drie busjes naar de Opaalkust. Een prachtig wandelweekend staat ons te wachten.

Algemene vergadering Hobokense Polder vzw Zaterdag 6 februari 2010

Na de inleiding door voorzitter Danny Jonckheere wordt de structuur van de vereniging in herinnering gebracht door penningmeester Luk Smets.

Luc Van Schoor wordt aanvaard als stemgerechtigd lid.

De bestuursmandaten van Ann De Smedt, André Van Langenhove, Franz Van Leekwyck en Ria Thys lopen statutair ten einde. Deze leden stellen zich opnieuw kandidaat als bestuurder en worden door de vergadering met handgeklap aanvaard. Er wordt gesteld dat een versterking van het bestuur aangewezen is.

Onze Natuurpuntafdeling telde op 31 december 702 leden tegenover 662 een jaar eerder. Dit betekent dus een stijging van 6%. Polder.blad wordt momenteel op 850 exemplaren gedrukt.

Vervolgens wordt het financieel verslag voorgesteld door Luk Smets. De jaarrekening vertoont een verlies van 17.999,67 euro. Dit echter na een gift van 20.000 euro aan Natuurpunt Beheer vzw. Dit bedrag blijft echter op ons afdelingfonds bij Natuurpunt ter beschikking voor facturen ten behoeve van onze werking. Zolang wij de gelden niet nodig hebben, kan Natuurpunt die gebruiken voor voorfinanciering van natuuraankopen bij andere afdelingen. Dit verslag wordt goedgekeurd.

Eveneens wordt de begroting 2010 ten belope van 12.500 euro voor afdelingswerking en 35.900 euro voor het beheer van natuurgebied Hobokense Polder door de vergadering goedgekeurd.

Voor de vertegenwoordiging van Natuurpunt Hobokense Polder in Natuurpunt worden volgende afgevaardigden aangesteld:

- voor Natuurpunt Beheer vzw : Wim Mertens
- voor Natuurpunt Educatie vzw : Ria Thys
- voor Natuurpunt Studie vzw : Luc Van Schoor
- voor Natuurpunt Beleid vzw : Danny Jonckheere
- voor Natuurpunt vzw : de 4 vernoemde leden te samen

Een jaarverslag van het voorbije werkingsjaar en een jaarplanning voor het komende worden door Wim Mertens en Ria Thys gegeven aan de hand van een geïllustreerde powerpointvoorstelling.

Nieuwe projecten voor 2010 zijn: nieuwe veevangkraal en uitbreiding van het begrazingsraster, vervanging van de 4 educatieve borden, trektelproject in het voorjaar, een weekend aan de Opaalkust, een Orchideeën-cursus. De lopende projecten worden verdergezet.

Na een lekker wijntje en overheerlijke hapjes, verzorgd door onze dames Godelief, Sylvia, Jeannine en Maria, wordt de vergadering vergast op de milieufilm "Home".

ADEMLOOS start affiche-kampagne

In verband met de Oosterweel-verbinding geeft 'Ademloos' twee affiches uit en verzoekt iedereen om één van beide uit te hangen. Op de affiches wordt vermeld: 'NEE IS NEE, KRIS' en 'AFSPRAAK IS AFSPRAAK, KRIS'. Hiermede wil men de Vlaamse regering onder druk zetten om rekening te houden met de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging.

U lust geen
Wapper of
Wapper Light?

Kom jij de Goudklompjes ondersteunen?

Wie wil het prachtige natuurgebied mee helpen onderhouden?

Heb je enkele woensdagen tijd ?

Kom dan een handje toesteken bij de Goudklompjes.

Bij ons komen toevallige vrijwilligers, scholen, ... helpen.

Voel je het al kriebelen ? Goed zo, lees dan verder !

De Goudklompjes zoeken dynamische vrijwillige medewerkers die bereid zijn om:

- te werken in de prachtige natuur van de Hobokense Polder
- te werken met een groep vrienden van alle leeftijden, maar jong van hart
- te werken samen met mannen en vrouwen, die ook hun mannetje kunnen staan
- te werken in een sfeer van "als het niet af is vandaag, doen we volgende keer verder"

De Goudklompjes werken elke woensdag vanaf 9.30 u tot ongeveer 14 u.

De werkzaamheden omvatten:

- maaien en onderhouden van wandelpaden
- maaien van ruimtes voor de fauna en flora
- onderhouden van grachten

Hiervoor beschikken we over het nodige materiaal zoals maabalk, bosmaaiers, boomzagen, elektriciteitsgroep, ...

Dus ik weet dat je nu contact gaat opnemen met

- Gilbert Van de Velde, tel 03 825 12 75 - vandveldegilbert@skynet.be
- André Van Langenhove, tel 0486 82 68 22 - andre.van.langenhove@base.be
- Via <http://wijvandepolder.be/goudklompjes.php>

Alle Goudklompjes op een rijtje

Enkele winterse dagen in de Hobokense Polder met de "Goudklompjes"

Woensdag 6 januari 2010: Vergroten van het Gewonnen veld

Michel en Franz zijn reeds vroeg op en komen met voorsprong aan de "Procap" container aan.

Niet slecht gezien, zal blijken. Na een winterstop van twee weken en de "arctische" toestanden die we deze weken kenden, waren zowel het slot van de toegangspoort van de container als de motor van onze "maaimachine" stijf bevroren.

Onze Michel had zich erop voorzien en had een gasbrander bij, dus dat slot was geen probleem. De motor van de maaier was andere koek. We besloten dan maar om, zoals we dit vroeger deden, de "stootkar" vol te laden en met vereende krachten naar onze werkplek te rijden, trekken, sleuren.

Dit was echter zonder rekening te houden met de "magische" krachten van Paul.

Hij zorgt niet enkel voor goed weer, maar na enkele pogingen had hij ook de maaimachine aan de praat.

Na de nodige nieuwjaarswensen, knuffels en kussen, vertrekken Carl, Adri, Gilbert, André D, André VL, Michel, Franz, Paul, Anke, de mensen van De Passage en Roger naar het Gewonnen veld in het centraal gedeelte.

Er staat ons nog een verrassing te wachten bij het openen van de centrale poort. Het slot is verwisseld, maar

er hangen ook sleutels bij ? Goed, we geraakten binnen (Gilbert en André zullen de slotperikelen oplossen) en ... we konden aan het Gewonnen veld beginnen. Bedoeling is van dit aan de rechterkant gevoelig uit te breiden naar het Bafortveld.

De boomzagers (Michel en André VL) komen flink onder druk te staan, want met 11 "wegdragers" (ook Leen is ons komen vervoegen, dus weer kussen !!), zijn er handen genoeg om de takken, bomen en stronken weg te dragen.

We geraken er, ondanks enkele "bijna" treffers doorheen.

De koffiepauze is welgekomen en (ondanks de vergeten koffiekoecken – hé Franz) smaken de bokes, koekjes en warme koffie.

Na een korte pauze (het is nogal koud) schieten we terug in gang.

Het valt iedereen op dat onze jongere van de Passage vandaag in vorm is. Met de handzaag in aanslag molt hij menig boompje, hij heeft er duidelijk zin in.

Terug in actie na de pauze

Ook zijn begeleidster laat zich niet onbetuigd.

Tegen de middag verdwijnen de mensen van de Passage en ook een drietal Goudklompjes.

Gilbert, André D, André VL, Michel, Franz, Paul, Anke en Roger blijven over om in dit winterlandschap te lunchen.

Na de lunch gaan Gilbert en Michel een nieuwe toegangsweg voorbereiden, de anderen ruimen verder op en bereiden de werkplek van volgende week voor.

Dan alle materiaal inladen, de maaier voor zijn kar inspannen en weg zijn wij.

Dat had je gedacht. Franz zorgt nog even voor een opwarmertje door zijn "gespan" vast te rijden. Maar met vereende krachten komen we los en kunnen we de terugweg naar de container aanvatten.

Daar aangekomen, alles uitladen en stallen en dan Moe maar voldaan naar huis.

Want ... een lekker stortbad, aperitiefje en knabbel wachten ons.

Wat kan een actief pensioen goed doen, mannen !

De dames doen niet onder

Ondertussen waren ook de begeleidster en de jongere van de Passage ons komen vervoegen. Zij komen deze morgen ons werk wat verlichten.

Woensdag 27 januari 2010: Uitbreiding raster

Vandaag werd er verder gewerkt aan het vrijmaken van het tracé voor de uitbreiding van het raster (ook vorige week werkten we hieraan). Er werd verzamelen geblazen aan de bareel van de Scheldelei rond 9.30 u. Iedereen (Carl, Adri, André D, Gilbert, Michel, Franz, Paul, Roger, begeleidster en jongere van de Passage) was schitterend op tijd. We vertrokken naar de open plek aan de verbindingsweg, waar we André VL reeds hoorden zagen. André was rechtstreeks naar de werkplek gekomen.

Even later was het laatste onafgewerkte stuk van vorige week reeds afgewerkt en dit zeker nadat Anke en Leen ons vervoegden. De mensen van de Passage zorgden ervoor dat dit tracé zo vlak als een biljartlaken werd achtergelaten. Na wat discussie over het te volgen tracé, werd er redelijk vlug opgeschoten. We werkten vanaf het raster tot aan de verbindingsweg. Daarna parallel aan de verbindingsweg tot we rechts de dichte bebosning indoken richting plat bord. De mensen van de Passage, Adri, Carl en Leen konden niet langer blijven. Na een welgekomen middagmaal

en even rust gingen de overgebleven Goudklompjes verder met de werkzaamheden om te trachten, met een zo goed als rechte lijn, door het dichte bos aan het plat bord uit te komen. Na sterk aandringen konden we de boomzagers, Michel en André, overtuigen om te stoppen zodat we toch nog op een aanvaardbaar uur naar huis konden. Deze dag kon weeral tellen. Toch weer een groot stuk afgewerkt zodat we kans maken om rond eind februari de klus te klaren. Ondanks de koude en het zware werk was dit weeral een schitterende dag. Op naar het volgende stuk van het tracé.

De Goudklompjes

De Goudklompjes riskeren vele gevaren om de uitbreiding van het raster uit te voeren!!

Foto: Paul Van den Broecke

Jong leven dient zich aan in de Hobokense Polder

In de lente kunnen we elk jaar genieten van het getsilp en het gezang van jonge vogeltjes ... Maar dit jaar staat er ons iets heel uitzonderlijks te wachten.

Twee van onze Gallowayrunden zullen kortelings een kalfje krijgen.

Mie en Bella, de troetelkinderen (eh, -koeien) van André Van Langenhove, zullen in hem een supergoeie suikernonkel vinden voor hun kleine telgen.

Bestellen we alvast suikerbonen?

Mie en Bella - Foto's: André Van Langenhove

25 april 2010: Petroleum Zuid ... Een jaar later

Frans Thys

Op initiatief van Groen!Antwerpen en Groen!Hoboken wordt de laatste zondagnamiddag van april een wandeling georganiseerd op en rond Petroleum Zuid. Het is dan één jaar geleden dat de toenmalige Vlaamse regering de 'afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen' goedgekeurd heeft, een nieuw gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Door dit plan krijgt geheel Petroleum Zuid de bestemming bedrijventerrein, uitgezonderd tien hectare waarop het nieuwe Antwerpse voetbalstadion gepland is.

We gaan na wat gedurende het voorbije jaar op Petroleum Zuid veranderd is, nemen een kijkje op de locatie van het voetbalstadion en maken kennis met de groene open ruimte die er momenteel nog ligt. Welke zijn de mogelijkheden om binnen dit nieuwe uitvoeringsplan toch een groene verbinding te behouden tussen het natuurgebied Hobokense Polder en de ring rond Antwerpen? Gaat dit nieuwe bedrijventerrein en deze verbinding met de Hobokense Polder de biodiversiteit van deze stedelijke omgeving, hét thema van de Week van de Aarde, al of niet ten goede komen? Op al deze vragen zal getracht worden een antwoord te geven door

volgende medewandelaars: Dirk Peeters, Erwin Pairen, Ilse Van Dierden, Wim Mertens en Frans Thys. Dirk, Erwin en Ilse vertegenwoordigen Groen! in respectievelijk het Vlaamse parlement, de stadsraad en de districtsraad van Antwerpen. Wim en Frans zijn medewerkers van Natuurpunt Hobokense Polder. Voor aanvang van de wandeling wordt een film van 15 minuten vertoond over de problematiek van Petroleum Zuid en de door Natuurpunt al gevoerde actie. Na de wandeling reikt Groen! een ... 'Groene Pluim' uit aan een verdienstelijke Antwerpenaar!

Voor deze opmerkelijke activiteit wordt op zondag 25 april om 13.30u verzameld op het Kiel in het lokaal van de pluralistische scoutsgroep Brabo-Marnix, gelegen Generaal Armstrongweg 7. Er is bewegwijzering voorzien vanaf de hoek Kolonel Silvertoplaan / St. Bernardsesteenweg. De plaats van bijeenkomst is gemakkelijk bereikbaar met openbaar vervoer (1, 4, 13, 24, 290, 295). Voor de excursie zijn stevige wandelschoenen aanbevelenswaardig. Het einde is voorzien om 17 u. Aan deze door Groen! georganiseerde namiddag verlenen Natuurpunt Hobokense Polder en Scoutsgroep Brabo-Marnix hun medewerking.

Volgende organisaties uit het 'Petrolfront' roepen hun leden en sympathisanten op aanwezig te zijn: Ademloos, Antwerpse Groene Senioren, Beschermcomité SOS Stadspark, De Meerlenhoveniers, Floristisch Onderzoek Natuurbehoud, Geneeskunde voor het Volk, Gezinsbond Hoboken, Natuur 2000, Omgevingsfilosofie, PVDA, Progressief Hoboken, stRaten-generaal, Werkgroep Wolvenberg en Wijkraad Polderstad

Visievorming

Kan je met ons mee nadenken over een landschapvisie voor het nog open gebied rond de Moerelei? Onlangs kochten we daar een klein stukje weide. Wij hopen dit stilaan uit te breiden om de groene open ruimte te behouden. Ideeën zijn welkom. als hulp kunnen we je kaarten bezorgen.

Monitor peilbuizen

Taak: maandelijks een wandelingetje maken door de Hobokense Polder en de grondwaterstanden noteren aan de hand van de peilbuizen.

Hulp gevraagd !

Publiciteitsverdeler

Taak: om de twee maanden folders van onze verenigingen bezorgen op publieke plaatsen zoals bibliotheek, infowinkel, districtshuis, sportcentrum, enkele cafés, ...

Secretaris

Wie wil er tot ons bestuur toetreden en wat eenvoudige secretariaatstaken willen overnemen van onze penningmeester-secretaris?

Natuurmonitoring

Dit is een veelomvattende taak, waaraan vele mensen kunnen meewerken. Willen we de evolutie van ons natuurgebied beoordelen en de effecten van het beheer leren kennen, dan hebben we periodiek inventarisaties nodig van wat er leeft. Heb je enige kennis van broedvogels, bloemen, paddestoelen, insecten, vlinders, spinnen, ... De verkregen gegevens worden verwerkt door onze conservator Wim Mertens.

Opnieuw zwarte wolken boven Antwerpen?

Bram Vogels

Iedereen heeft ze al wel eens door de straten horen gieren op zwoele zomeravonden in Antwerpen: een zwarte wolk met gierzwaluwen. Een groep gierzwaluwen hoort nu eenmaal bij de stad en geeft de stad een eigen geluid. Vooral tegen de avond aan verzamelen de vogels zich in grote groepen die een indrukwekkende klankspel voortbrengen met magnifieke achtervolgingen. Om deze wervelende groepen doorheen de straten te behouden, is een samenwerking opgezet tussen Natuurpunt, de stad Antwerpen en het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen behoren ongetwijfeld tot de beste vliegers ter wereld. De soort vliegt zo ongeveer haar hele leven lang en komt enkel naar beneden om te nestelen. Al de rest zoals slapen, paren en eten gebeurt in de lucht. Daarom is hun lichaam zeer gestroomlijnd met opvallend spitse lange sikkelvormige vleugels. Hierdoor hebben ze een zeer kenmerkend profiel dat van op zeer grote afstand herkenbaar is. Ze zijn zo aangepast dat hun pootjes niet meer zijn dan enkele kleine klauwtjes om zich vast te houden aan een muur om hun nest te bereiken. Door de combinatie van korte poten en zeer lange vleugels kunnen ze zelfs niet opstijgen van op een vlakke ondergrond. Dat is ook de reden dat ze nestelen in holten op aanzienlijke hoogte boven de grond. Van op deze locaties kunnen ze zich laten vallen en vervolgens aan hun vlucht beginnen.

Achteruitgang

Hoewel in een aantal landen de gierzwaluwpopulatie als stabiel wordt ingeschat, is dat niet het geval voor o.a. België, Nederland, Duitsland en Groot-Brittannië waar aanzienlijke afnames zijn vastgesteld. Het valt daarbij op dat dit bijna allemaal landen zijn uit het dichtbevolkte West-Europa. Nochtans zou dit geen probleem mogen zijn, aangezien de soort opvallend veel samen voorkomt met de mens en er zelfs voor een groot deel van afhankelijk is. Voor deze afname wordt overal maar één grote oorzaak aangehaald, de afname aan geschikte nestgelegenheden. De soort broedt in holten, spleten, onder dakpannen, e.d. Kortom overal waar de dieren beschut en veilig weg kunnen kruipen. Daarom zijn oude gebouwen in stadscentra vaak heel geliefd omdat in die gebouwen nog veel geschikte nestgelegenheden te vinden zijn. Bij de renovatie van deze

gebouwen wordt de geschikte nestgelegenheden vaak weggenomen om lekken te dichten, beter te isoleren e.d. waardoor de nestholten verdwijnen. Daarnaast is om dezelfde reden in nieuwe gebouwen meestal geen plaats voor gierzwaluwen. De steden dreigen dan ook op termijn een belangrijk natuurlijk erfgoed te verliezen.

Actieplan

Omdat dit niet mocht gebeuren met de gierzwaluwen in Antwerpen is er dan ook actie ondernomen. De stad Antwerpen, het departement LNE en Natuurpunt met de vogelwerkgroep en de gierzwaluwwerkgroep hebben de handen in elkaar geslagen om de achteruitgang tegen te gaan. Aangezien restauraties e.d. noodzakelijk zijn, moet de oplossing gezocht worden in het plaatsen van nestkasten. Om deze actie tot een goed einde te brengen, heeft het

departement LNE maar liefst 1.500 nestkasten ter beschikking gesteld. De stad Antwerpen zorgt er met de technische dienst voor dat deze nestkasten worden opgehangen aan de gebouwen die door medewerkers van Natuurpunt als geschikt worden aangeduid.

We kunnen dan ook met enige fierheid stellen dat één van de grootste beschermingsacties die in Vlaanderen zijn opgezet voor gierzwaluwen in Antwerpen zal doorgaan. Bij

GIERZWALUW

deze actie worden alle gebouwen gescreend in eigendom van de stad Antwerpen, het OCMW en de autonome gemeentebedrijven. Hierbij doen we een warme oproep aan al onze vrijwilligers die in Antwerpen zulke geschikte gebouwen kennen, waar al dan niet nu reeds gierzwaluwen aanwezig zijn om ons te contacteren. Wie weet krijgen binnenkort de gierzwaluwen in uw buurt er een aantal extra luxe appartementen bij.

Eén belangrijk detail mag men natuurlijk nooit uit het oog verliezen. Gierzwaluwen zijn heel kieskeurig en blijven trouw aan hun oorspronkelijke nestgelegenheid. Hierdoor kan het soms lang duren vooraleer sommige nestkasten ingenomen worden.

Eerdere projecten hebben al aangetoond dat dergelijke nestkastacties een groot succes hebben (zie kader tekst) en een ruime belangstelling opwekken bij de bewoners of gebruikers van de gebouwen. Een lijst met in Hoboken en het Kiel te screenen gebouwen kan opgevraagd worden bij Luk Smets en alle hulp of nuttige info is zeker welkom!

Projectvoorbeeld: Nestkastactie aan de Luchtbal

De Langblokken op de Luchtbal in Antwerpen tegenover het cinema-complex Metropolis zijn enkele jaren geleden gerestaureerd. In deze gebouwen was een zeer grote populatie gierzwaluwen aanwezig. Doordat de nestholten dienden te worden afgedicht, werd in samenwerking tussen Natuurpunt Antwerpen Noord, het Departement LNE en CVBA woonhaven een nestkastactie opgezet. Hierbij werden 176 nestkasten voorzien en bij een inventarisatie in 2008 bleek dat in maar liefst 44 nestkasten

reeds gierzwaluwen tot broeden kwamen. Naast de gierzwaluw profiteerde de huismus mee van deze nestkastactie want in 43 nestkasten was een broedgeval van huismus aanwezig. In totaal waren dus bijna de helft van alle nestkasten bezet. Het gedetailleerd rapport van deze inventarisatie is terug te vinden op de site van de vogelwerkgroep [www. antwerpen-noord.be/vogelwerkgroep](http://www.antwerpen-noord.be/vogelwerkgroep) onder soortbescherming.

De nestkasten aan de Langblokken op de Luchtbal. Foto: Bram Vogels

Waarnemingen in de regio 1 december 2009 tot en met 28 februari 2010

Wim Mertens

We hebben een strenge winter achter de rug. De waterpartijen in de Hobokense Polder lagen lang onder ijs en sneeuw. Watervogels vonden er hun gading niet en vogelkijkers dus ook niet: het aantal waarnemingen uit de Polder lag lager dan anders.

Maar niet getreurd, elders in de afdeling werden wel vele waarnemingen verricht, zelfs van insecten. Zo vind je op waarnemingen.be bijvoorbeeld 23 nachtvlinderwaarnemingen van in totaal 10 soorten in de biotuin van de Universiteit Antwerpen (Groenenborgercampus) uitgevoerd door Stijn Baeten.

Kleine voorjaarsspanner

Twee van de soorten zijn nieuw voor onze afdeling (**voorjaarsbladroller** en **voorjaarsspanner**), een andere (**kleine voorjaarsspanner**) werd tot nog toe slechts één maal waargenomen in de Hobokense Polder.

Watervogels zoeken tijdens lange vorstperiodes actief naar open water in de hoop nog iets te eten te vinden. Vroeger was de **Schelde** het toevluchtsoord bij uitstek in de winter, maar nu zie je er zelfs tijdens lange vorstperiodes weinig watervogels. Hoogstwaarschijnlijk is er momenteel minder voedsel in de Schelde (kleine diertjes in water en bodem). Toch wel eigenaardig, want de waterkwaliteit en het visbestand zijn er de laatste jaren sterk op vooruit gegaan.

Een ander water binnen onze afdeling dat ijsvrij bleef, is de vijver bij het rioolwaterzuiveringstation **Kielsbroek**. Deze plas is spijtig genoeg niet vrij toegankelijk, maar een stuk ervan kan je wel zien van op de nieuwe Herenpolderbrug. Alberto Durinck zag er tijdens de voorbije koude maanden **bergeend** (tot 14 ex.), **krakeend** (tot 44 ex.), **kuifeend** (tot 21 ex.), **pijlstaart** (tot 10 ex.), **slobeend** (33 ex.), **tafeleend** (7 ex.), **wintertaling** (tot 26 ex.), **watersnip** (1 ex.) en **dodaars** (2 ex.).

Alle eendensoorten werden ook waargenomen in de **Hobokense Polder** in de korte dooiperiode begin februari en na 22 februari (maximale aantallen: **bergeend** 9, **krakeend**: 31, **kuifeend**: 30, **pijlstaart**: 3, **slobeend**: 10, **tafeleend**: 22 en **wintertaling**: 14 ex. (AD, AVL, GB). Op 14 januari waren 2 **mandarijneenden** aanwezig

op de plas van Polderstad, waarvan 1 albino (AVL). Op 11 december werd het laatste **witgatje** op het Broekskot waargenomen. Deze soort was het gehele najaar aanwezig, maar in december werden de waterstanden te hoog en werd het te koud. Hopelijk vonden de vogeltjes een aangename overwinteringsplaats. Minstens één **waterral** overwinterde in de Polder zelf, op 22 december hoorden de deelnemers van een beheerwandeling één ex. roepen (AVL, DJ, FVL, LS, WM). De **houtsnip** is een traditionele overwinteraar in de Hobokense Polder die

je echter zelden te zien krijgt. Toch 4 waarnemingen (AVL, DJ, FVL, GV, LS, WM).

Andere watervogels en steltlopers vlogen over onze afdeling: **aalscholver** (max. 3 ex., JP, JR), **knobbelswaan** (1 ex. op 27/2, JP), **grauwe gans** (2 ex. op 21/1, JR), **kolgans** (160 ex. op 16/1, ID) en **goudplevier** (10 ex. op 27/1, JP).

Bij de roofvogels was een wijffe **blauwe kiekendief** op 9 januari, jagend in de Graspolder, de meest opvallende waarneming (AVL, DJ, LS, ML, RT, WM).

Buizerd was de hele winter aanwezig in het natuurgebied (AD, AVL, GB, JR) en werd ook gezien aan het waterzuiveringstation (AD) en over Hoboken vliegend (JP).

Sperwer liet zich op meerdere plaatsen binnen de afdeling zien (AD, AVL, JE, SB, WDR).

Slechtvalk wordt ook in onze afdeling stilaan een gewone verschijning. Deze winter alweer 3 waarnemingen verspreid over Hoboken en het Kiel (BVL, KD).

Boomklever en **boomkruiper** werden zoals steeds regelmatig gezien in de parken (SB, WDR). In januari werden ook 5 boomkruipers gespot in de Hobokense Polder (JR). **Goudhaan** werd waargenomen op Fort 8 (JR) en in een tuin aan de Oosterveldlaan (SB).

Kuifmees werd in januari twee maal waargenomen op de Groenenborgercampus.

Typische wintervogels zoals **krams-**

Mandarijneenden - Foto: Wim Dekelver

Buizerd in de Hobokense Polder - Foto: André Van Langenhove

vogel, koperwiek en sijs waren overall aanwezig: in de Polder, Fort 8, de parken, biotuin, waterzuiveringstation ... (AD, AVL, GB, ID, JP, JR, SB, WDR).

De **rietgors** beleefde ook een moeilijke winter, hij kwam zelfs foerageren op voederplaatsen in tuinen (DJ).

Ook de **zwartkop** werd geregeld op voederplaatsen in tuinen aangetroffen. De meeste zwartkopjes trekken weg om in zuidelijkere regio's de winter door te brengen. Elk jaar blijven er wel enkele hier, maar een winter als deze maakt het hen moeilijk.

De voederplaats bij Guy Borremans leverde nog een '**mystery bird**' op. Een e-mail rondvraag bij specialisten resulteerde bij mijn weten niet in een sluitende determinatie: waarschijnlijk een speciaal gekleurde vorm van een tamme kanarie. In elk geval een ontsnapt dier dat het buiten waarschijnlijk wel erg koud vond.

De vos liet zich ook nog een keer zien in de Hobokense Polder (13/02, AVL). Het is niet geweten of er maar één dan wel meerdere exemplaren

(familie) in de Polder aanwezig zijn. Er is in elk geval nog nooit meer dan één tegelijkertijd waargenomen. Midden in de winter werd ook een

plantenwaarneming ingevoerd. Een tweede groeiplaats van de **tongvaren** werd ontdekt, op een brok baksteenpuin nabij de kijkhut (AD). Deze plant behoudt zijn lichtgroene kleur ook in de winter, waardoor hij erg opvalt. Een andere groeiplaats bevindt zich op een arduinblok in de Graspolder.

Nu wordt het lente, toch wel een zeer boeiende periode voor de natuurliefhebber, met alle trekvogels die uit het zuiden terug keren, de insecten die uitsluipen en de planten die in bloei komen. Geniet er van.

Waarnemers:

AD: Alberto Durinck

AVL: André Van Langenhove

BVL: Bram Van Look

DJ: Danny Jonckheere

FVL: Franz Van Leekwijck

GB: Guy Borremans

GV: Gilbert Van de Velde

ID: Ivo De Herdt

JE: Joris Elst

JP: Joachim Pintens

JR: Jan Rose

KD: Kris De Keersmaecker

LS: Luk Smets

ML: Marnix Lefranc

RT: Ria Thys

SB: Stijn Baeten

WDR: Wout De Rouck

WM: Wim Mertens

"Mystery bird" - Foto: Guy Borremans

2010: Internationaal jaar van de Biodiversiteit

Ria Thys

In ons vorig Polder.blad las je het al: het gaat niet goed met de Vlaamse biodiversiteit.

Berichten over dieren en planten die met uitsterven bedreigd worden, halen dagelijks de pers. De natuur is erg dynamisch en voortdurend in verandering. De hele evolutie lang ontwikkelen er zich nieuwe soorten en veranderen of sterven bestaande soorten uit.

Maar nog nooit ging de biodiversiteit in zo'n ijlt tempo achteruit als de voorbije eeuw. Dit komt voornamelijk door onze natuurbelastende manier van leven, werken en wonen. Doordat er steeds meer soorten verdwijnen, is de natuur steeds minder in staat om schokken en schade op te vangen, die veroorzaakt wordt door bijvoorbeeld vervuiling, vermessing en klimaatverandering.

Biodiversiteit beperkt zich niet tot de natuurgebieden, alle natuur om ons heen is biodiversiteit.

Kleine acties kunnen een belangrijke impact hebben om het biodiversiteitsverlies te stoppen: plaatsen van nestkasten voor zwaluwen, pesticidenvrij tuinieren, kiezen voor inheems plantgoed, aandacht hebben voor de (vele) vlinders in je tuin, het kraantje dichtdraaien tijdens het tandenpoetsen, te voet of met de fiets naar de bakker gaan...

Elk van deze acties komt de biodiversiteit ten goede en bewijst dat iedereen in zijn directe woon-, werken en ontspanningsomgeving ruimte kan creëren voor natuur.

Natuurpunt Hobokense Polder wil binnen haar werking een eigentijds steentje bijdragen aan het behoud van de biodiversiteit.

Hoe?

- De Antwerpse Natuurpuntafdelingen, de stad Antwerpen, het departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid en de gierzwaluwenwerkgroep werken samen om een groots **project ter bescherming van de gierzwaluw** op te zetten (zie verder in Polder.blad)
- Met de jaarlijkse **Behaagactie** promoten we het aanplanten van streekeigen hagen. Dit jaar zullen we al voor de 15de keer in onze afdeling samenwerken met de Natuurpuntafdelingen uit de regio.
- Van 18 tot 25 april is het **Week van de Aarde**, waar het biodiversiteitsthema centraal staat. Wij plannen 3 activiteiten in die week: een wandeling op 18 april in de Polder, op 25 april een wandeling bij onze burens van "over 't Scheld" en diezelfde dag verlenen we onze medewerking aan de grote actienamiddag op Petroleum Zuid
- We nemen deel aan het **Vlaams Vlinderweekend** begin augustus (meer info in volgend Polder.blad)
- Heel de lente en zomer dompelen we je onder in de wondere wereld van de natuur. In onze

kalender vind je meerdere **wandelingen in de Hobokense Polder** rond allerlei thema's.

- We ondernemen actie voor meer natuur: kijk maar naar de fotoreportage van de **boomplantdag**, waarbij we - begin maart - onze burens, de firma Procap ondersteunden.
- We geven je de kans meer te leren over de natuur: schrijf dus snel in voor de **driedelige orchideeëncursus** die in mei plaats vindt en bekijk ook de leuke foto's van onze **samenwerking met de Polderstadschool**, waarbij we de kinderen respect en kennis over natuurthema's konden bijbrengen.

We beloven jullie in het januarinum-mer het volgende:

In elk Polder.blad gaan we een SOORT "in the picture" zetten.

4 Polder.bladen in 2010, dus 4 soorten die symbool staan voor een aspect van de biodiversiteit.

Je kon in januari meer vernemen over de merel.

In dit nummer hebben we gekozen voor een amfibie, die ook in onze regio voorkomt.

De groene kikker *Rana esculenta synklepton*

Groene kikkers zijn echte waterkikkers die vrijwel het hele jaar in en rondom het water te vinden zijn. Er zijn drie soorten groene kikker: de **meerkikker** (grote groene kikker) en de **poelkikker** (kleine groene kikker)

die als ze paren hybriden kunnen vormen: de **bastaardkikker** (middelste groene kikker). We spreken van een **groene kikkercomplex**.

In de natuur kunnen hybriden zich vaak niet voortplanten. Uniek is dat middelste groene kikkers dat wel kunnen. Ze bezitten twee sets chromosomen (één van de meerkikker en één van de poelkikker) waarvan ze er één gebruiken om te paren met een meerkikker of een poelkikker. Als een bastaardkikker paart met een meerkikker zal hij zijn eigen set poelkikkerchromosomen gebruiken. Paart hij met een poelkikker dan gebruikt hij zijn set meerkikkerchromosomen. Op deze manier komen er altijd nieuwe bastaardkikkers uit de voortplanting en houdt de 'hybride soort' zich in stand.

Hoe kan je een groene kikker herkennen?

De ogen staan dicht bij elkaar vrij hoog op de kop. De ruimte tussen de oogbollen bedraagt hooguit de helft

van de breedte van het bovenste ooglid. Bijna altijd is er een groene rugstreep aanwezig. De meerkikker of de grote groene kikker is maximum 15 cm groot.

Waarmee voeden groene kikkers zich?

De groene kikker vangt zijn prooi, zijnde insecten, wormen, geleedpotigen, slakken, vaak met een sprong. Een heleboel beestjes in en rond de vijver vangen ze met hun tong. Deze is tweelobbig en vrij aan de achterrand, waardoor ze hun tong razendsnel naar buiten

kunnen klappen. In het gehemelte bevinden zich tandjes die naar binnen gericht zijn.

Hoe planten groene kikkers zich voort?

De vrouwtjeskikker legt in de lente 1500 tot 10 000 eitjes in een klomp, die naar de bodem zinkt. Na 5 à 8 dagen komen de larven uit de eitjes. De ontwikkeling tot volwassen kikker duurt dan nog 2 tot 3 maanden.

Verspreiding van de groene kikker in Europa en in Vlaanderen

Het groene kikkercomplex leeft in heel Centraal-Europa, van Frankrijk tot in Rusland met als natuurlijke barrière het Wolgariërbassin.

De verspreiding van de verschillende soorten van het groene kikkercomplex in Vlaanderen is nog onvoldoende bekend en in veel gevallen enkel als groene

kikker synklepton *Pelophylax esculenta synklepton* geregistreerd.

Hoe kan jij amfibieën aantrekken?

De meeste mensen vinden het wel een aantrekkelijk idee om een tuinvijver te hebben. Een kleine waterpartij voegt net dat ietsje extra toe dat je tuin echt bijzonder maakt. En een vijver is niet alleen mooi om te zien, een goed ontworpen vijver kan ook dienst doen als voortplantingspoel voor tal van amfibieën: kikkers, padden en salamanders. Met zo een amfibieënpool kan iedere tuinliefhebber meteen ook zijn steentje bijdragen aan het behoud van deze bijzondere diersoorten in Vlaanderen.

Waarom zijn vijvers zo belangrijk voor amfibieën?

Amfibieën zijn dieren die hun leven deels in het water en deels op het land doorbrengen. Veel amfibieën brengen het grootste deel van het jaar op het land door. Maar om zich voort te planten hebben ze steeds een waterpartij nodig.

Hoe leg je een amfibieënpool aan?

Hiervoor verwijzen we je naar Hyla, de amfibieën- en reptielenwerkgroep van Natuurpunt.

Op hun website: www.hylawerkgroep.be vind je nuttige informatie.

Kids en (groot)ouders!

In de paasvakantie kan je bij Natuurpunt Hobokense Polder een heel boeiende jeugdfilm gaan bekijken. We projecteren **KIKKERDRIL** op donderdagnamiddag 8 april in Zaal Moretus!

Meer info in de Kalender, blz 4

Natuurbeleving met de kids

Ria

Foto's: Luk Smets

Vorig schooljaar zijn we op vraag van de Polderstadschool gestart met een nauwe samenwerking om de kinderen van de school kennis over de natuur bij te brengen. En kennis meegeven leidt tot respect en liefde voor de natuur, die zo dicht bij hun school te vinden is.

Dit schooljaar hebben we de samenwerking met de school nog intenser kunnen maken. Elke klas vanaf eerste kleuterklas tot en met zesde leerjaar komt op de een of andere manier in aanraking met de werking van Natuurpunt Hobokense Polder.

Zo staan onze natuurgidsen paraat om verschillende klassen **rond te leiden in het natuurgebied**. Dat kan in elk seizoen. In januari maakten Jeannine, Sylvia, Michel en Ria zelfs een winterse tocht in de besneeuwde Polder met de kleuters van 2de en 3de kleuterklas. Een ervaring apart! Diezelfde kleuters zullen in de zomer nog **“het huwelijk van Woerdi, de eend”** meemaken.

De leerlingen van het vijfde leerjaar leerden **“braakballen pluizen”** met Erik, Luk en Ria. Aan de hand van een powerpoint-presentatie konden zij hun kennis over de nachtroofvogels, de uilen vergroten. En daarna was het hun beurt om gewapend met een pincet, een tandenbortsel, een vergrootglas en een zoekkaart te weten te komen wat er allemaal op de menukaart van de uil gestaan had. Onze leergierige kids stonden versteld van de hoeveel-

Is van de Polderstadschool

Thys

en Ria Thys

heid muizenschedels die ze in één braakbal konden aantreffen. Hun vondsten mochten ze op een zwart tekenblad kleven en mee naar huis nemen.

En de kinderen van het eerste leerjaar mochten met hun "meter en peter" van het zesde leerjaar **vogelkastjes maken**. Meester-timmerman Danny had dagenlang voorbereidend werk geleverd om de plankjes de juiste afmetingen te geven, met de nagelgaatjes reeds voorgeboord en met een invliegopeningetje al klaargezaagd.

Het was een geklop van jewelste. Maar het resultaat was schitterend. De kids van het eerste leerjaar, die de vogelhuisjes mee naar huis mogen geven, waren keifler op hun werk. De leerlingen van het zesde, die toch ook wel graag een huisje voor zichzelf hadden geknutseld, kregen alle maten en richtlijnen en kunnen misschien in de klas wel een hokje maken?

Uiteraard hoorde bij het knutselen een korte "vogelles".

Binnenkort wil de basisschool ook starten met de aanleg van een **schoolmoestuin**. Resi en haar man Thierry, die heel actief is bij VELT, zullen dit project mee ondersteunen, zodat leerkrachten en kinderen op de juiste wijze een aanvang kunnen maken met hun moestuin.

De bijgevoegde foto's geven een beeld van het enthousiasme waarmee de kids deelnemen aan de activiteiten.

Kieperwokweek? Woperkiekweek? Koperweekwiek? Koperwiekweek!!!

Van 7 januari 2010 tot 13 januari 2010 had ik de eer en het genoegen om continu een 13-tal **koperwieken** in mijn tuin te mogen ontvangen.

Doel was mijn hulst die, zoals elk jaar, vol met rode bessen hing. Duizenden! Hing, want na hun vertrek, was alles leeg!

Het was prachtig om ze te zien fourageren vanop de knotwilg naar de hulst die op slechts 4 meter van mijn raam verwijderd is.

Met 3 à 4 tegelijk kwamen ze bessen verorberen, terwijl de rest in de knotwilg bleef en toekeek.

Ik had dan ook al de tijd om mooie foto's te nemen, gezien het donkere weer toch niet zo'n gemakkelijke taak.

Uit de honderden die ik nam, vinden jullie er hier een paar, spijtig genoeg niet in kleuren, het "koper" komt natuurlijk niet tot zijn recht.

Wanneer er volgend jaar weer een "keeperwokweek" te beleven valt, nodig ik jullie uit om een kijkje te komen nemen.

Het is toch uniek om ze van zo dichtbij te mogen waarnemen, lekker binnen vanop de luie stoel, met een tasje thee bij de hand.

Guy Borremans

Recupereer uw lidgeld !

Weet u dat u gemakkelijk uw lidgeld kan recupereren? Vertoon van uw lidkaart geeft u immers recht op korting in verschillende winkels:

- **Natuurpunt Winkel Mechelen**, Stationsstraat 40 Mechelen: boeken en optiek 10 % ledenkorting
- **Natuurpunt Winkel Ekeren** (lokaal verkooppunt) Steenstraat 25, 2180 Ekeren: beperkt gamma Natuurpunt Winkel, optiek enkel op afspraak, 10 % ledenkorting
- **Sights of Nature**, Pieter de Conincklaan 108 in 8200 St-Andries Brugge, 050-31 50 01, son@deputter.com. Fungeert als Natuurpunt-optiekshop, Op vertoon van uw lidkaart krijgt u 10

procent korting!

- **Optiek De Mey**, Kioskplaats 81-83, 2660 Hoboken: 20 % korting op monturen en glazen, 15 % op juwelen, uurwerken, zonnebrillen en verrekijkers
- **Lederwaren Driesen**, Kapelstraat 42, 2660 Hoboken, 03/827 90 28, 10% korting.
- **Schoenen Torfs**, TIR Shopping Center, Sint-Bernardsesteenweg 320 Antwerpen. Als lid van Natuurpunt krijgt u vanaf nu 10% onmiddellijke korting bij de aankoop van nieuwe schoenen van Torfs! De voorwaarde is dat u een paar oude schoenen meebrengt.
- **AS Adventure Outdoor en**

Action, Boomsesteenweg 666, Wilrijk: buitensport- en kampeerbodigheden: 5 % korting.

- **Tony Mertens**, Boomsesteenweg 627, Wilrijk: 5 % korting bij de aankoop van Naturam-verf
- **Optiek Van Grootven**, Kapellestraat 20, Aartselaar: verrekijkers, telescopen: 10 % korting (5 % op dure merken Swarovski, Zeiss, Leica)

Vergeet dus zeker uw lidkaart niet als u gaat winkelen. Waarschijnlijk zijn veel meer handelszaken bereid tot het geven van kortingen. Leg uw lidkaart voor en vraag het hen. Laat het ons weten. Het zal ook andere leden interesseren.

Kids, ouders en grootouders met Whoppie, de mol op stap in de Hobokense Polder

Het is bijna paasvakantie.

Twee heerlijke weken genieten.

Misschien wil je wel eens op stap in de natuur, want die is nu wel heel mooi in haar fris lentekleedje. En dan is de Hobokense Polder wel een fantastische bestemming. Je kan er met Whoppie, het molletje, op stap.

Natuurpunt Hobokense Polder wenst je een plezierige namiddag in de Hobokense Polder.

Je zoektocht start en eindigt in Taverne De Schorren, Graspolderlaan 2660 Hoboken, waar je een goed gevulde rugzak met doe-opdrachten en materiaal kan ontlennen.

Je voorziet best een tweetal uren om deze wandeling te stappen.

De kaart toont je de weg tijdens je speurtocht. Je volgt overwegend de blauwe aanduidingen van de Aardgaswandeling. Hier en daar wijk je even af van dit traject. Volg dus goed de aanduidingen op de kaart. Op de kaart staan de plaatsen waar je een opdracht kan uitvoeren, aangeduid met een

getal. Dat getal verwijst naar de genummerde opdrachtkaarten.

In het terrein zijn de opdrachtplaatsen niet gemarkeerd.

Na de tocht breng je de uitgeleende rugzak met materiaal terug binnen in de taverne. Als alles in orde blijkt te zijn, krijg je je waarborg (20 euro) terug en de kinderen krijgen nog een kleine verrassing. In de Taverne zijn twee gevulde rugzakken ontleenbaar.

Respecteer op je wandeling de dieren en de planten.

Deze handelaars ondersteunen Natuurpunt Hobokense Polder

Hartelijk dank aan onderstaande handelaars en bedrijven voor de financiële ondersteuning die we van hen krijgen voor de verdere ontwikkeling van ons natuurgebied

Fietsenwinkel Hobobikes BVBA, Kapelstraat 137 2660 Hoboken Tel. 03/ 827 58 47

BVBA Javebo, J. Stormstraat 29 2660 Hoboken Tel. 03/827 46 05

Verzekeringen en beleggingen Alert N.V., Kioskplaats 60 2660 Hoboken Tel. 03/827 31 50

Victor Van den Eede en Zonen, Houthandel, Oudestraat 101 2660 Hoboken Tel. 03/827 56 84

Verzekeringkantoor Marc Van Ruymbeke, Frans Smekensstraat 7 2660 Hoboken Tel. 03/827 29 48

Uurwerken, juwelen en optiek, Annik De Mey, Kioskplaats 81/83 2660 Hoboken Tel. 03/830 21 12

Bacob-Dexia Bank, Kioskplaats 62 2660 Hoboken Tel. 03/827 51 53

Centrale verwarming en sanitair Lamberechts bvba, Jan Van de Wervelaan 39 2660 Hoboken Tel. 03/830 29 75

Schoonheidsinstituut "De Lelie", Lelieplaats 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 47 16

Beenhouwerij Van Der Keere, Kapelstraat 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 53 01

Tuinaanleg Huylebroeck, Jules Pauwelsstraat 50/52 2660 Hoboken Tel. 03/830 44 90

Firma Procap, Plastiëken dopjes, Schroeiilaan 15 2660 Hoboken Tel. 03/830 40 00

Taverne De Schorren, Graspolderlaan 32 2660 Hoboken Tel. 03/828 49 96

Aan tafel BVBA, Fried Denayer, Pierre Van Den Eedenstraat 47 2660 Hoboken Tel. 03/828 53 28

De Blauwe Hond NV, Boombekelaan 1 2660 Hoboken Tel. 03/260 90 75

Gereedschappen Den Draaiboom, Antwerpsesteenweg 156-160 2660 Hoboken Tel. 03/828 57 04

Plantdag bij Zaterdag 6 maart

Op zaterdag 6 maart 2010 plantten Procap nv en Natuurpunt Hobokense Polder vzw een groene bufferzone aan tussen het bedrijf en het natuurgebied. Hierbij werden 1600 boompjes en struiken aangeplant door personeel van het bedrijf en leden van Natuurpunt. Hierbij waren ook kinderen zeer actief betrokken.

Je kan het ATV-nieuwsfragment bekijken via onze website www.hobokensepolder.be

Procap nv
maart 2010

Het bedrijf wil hier aangeven dat een bedrijf goed kan functioneren in een groene omgeving, zonder voor die omgeving een belasting te zijn. Door de keuze voor doornige struiken zal een dichte ondoordringbare afsluitingshaag bekomen worden. Bloemen in de lente en bessen in de herfst zullen een aantrekkingskracht uitoefenen op insecten en vogels.

De planten werden geleverd door Natuurpunt in het kader van de Behaagactie in november 2009 en in de winter ingekuuld bewaard. Vandaag werden ze gezamenlijk aangeplant in een tweerijige haag.

's Middags werd door het bedrijf een broodjesmaaltijd aangeboden aan de medewerkers. Natuurpuntgidsen leidden geïnteresseerden in de namiddag rond in het natuurgebied Hobokense Polder.

Natuurpuntgidsen Gilbert en Siegfried leidden geïnteresseerden in de namiddag rond in het natuurgebied Hobokense Polder.

Foto's: Luk Smets

Activiteitenkalender

Activiteiten, waar je je op voorhand moet voor inschrijven, zijn in vet gemarkeerd.

- Do 8 april Natuurfilm KIKKERDRIL in Zaal Moretus
Zo 18 april Vogeltrektellingen op Scheldedijk
Zo 18 april Voorjaarsbloeiërs en vroege zangvogels
Wo 21 april Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Zo 25 april Polder van Bazel en Rupelmonde
Zo 25 april Petroleum Zuid ... één jaar later
Za 8 mei **Vroegochtendwandeling en openluchtontbijt in de Hobokense Polder**
Zo 9 mei **Bustocht naar Zuid-Holland: NPZuidrand**
Zo 16 mei Volop lentebloeiërs in de Polder
Wo 19 mei Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Do 3 t.e.m. Zo 6 juni Weekend Opaalkust
Vr 4 juni Natuur in de schemering in de Polder
Zo 13 juni **Slikken van de Heen en Dintelse Gorzen**
Wo 16 juni Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Zo 20 juni Verdediging van planten in de Polder

Cursus Orchideeën:

- 2 x theorie op di 18 en di 25 mei
- 1 x praktijk op za 29 mei: daguitstap Viroin

Onze Goudklompjes werken elke woensdag in de Polder en dit tussen 9.30 u en ca 14 u
Voor info: contacteer André Van Langenhove,
03/288 00 81 of Gilbert Van de Velde, 03/825 12 75

Artikels voor het volgende Polder.blad - met
verschijningsdatum 1 juli 2010 - dienen bij de redactie te
zijn op **31 mei 2010**
(zie colofon, blz. 2)

www.hobokensepolder.be